Pisemne zeznania świadka

data aktualizacji: 2020.07.24 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka polega na złożeniu zeznań przez osobę wezwaną w tym celu przez sąd. Obowiązek złożenia zeznań został nałożony na każdą osobę, która posiada informacje mogące mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przedmiotem zeznań świadka powinny być jego własne spostrzeżenia co do danych faktów, przy czym mogą być to spostrzeżenia w zakresie faktów zewnętrznych, jak również stanów wewnętrznych człowieka, jego przeżyć, intencji, dobrej lub złej wiary.

Na mocy ubiegłorocznej nowelizacji do Kodeksu postępowania cywilnego wprowadzona została nowa regulacja, zgodnie z którą świadek składa zeznanie na piśmie, jeżeli sąd tak postanowi. A zatem możliwe jest zarówno złożenie zeznań przez świadka na rozprawie jak i w formie pisemnej. Chcąc przeprowadzić dowód z zeznań świadka na piśmie, sąd powinien zastrzec w postanowieniu dowodowym, że zeznania mają być złożone na piśmie. W przypadku braku takiego zastrzeżenia świadek składa zeznania ustnie na rozprawie.

W przypadku pisemnego przesłuchania świadka, świadek składa przyrzeczenie przez złożenie tekstu przyrzeczenia i przedkłada sądowi tekst zeznania w wyznaczonym terminie. W razie niezłożenia

zeznań w zakreślonym terminie sąd może skazać świadka na grzywnę, po czym wezwać go powtórnie do złożenia zeznań, a w razie ponownego niezłożenia skazać go na ponowną grzywnę i zarządzić jego przymusowe sprowadzenie. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku przesłuchania świadka na rozprawie, za nieuzasadnioną odmowę zeznań lub przyrzeczenia sąd może skazać świadka na grzywnę.

Niewątpliwie złożenie przez świadka zeznań na piśmie może znacznie przyspieszyć wydanie rozstrzygnięcia w sprawie oraz oszczędzić stronom kosztów, a sądowi pracy. Przepis o pisemnym przesłuchaniu świadka powinien być stosowany wówczas, gdy można rozsądnie zakładać, że odstępstwo od tej zasady nie będzie miało negatywnego wpływu na ocenę wiarygodności i mocy dowodowej relacji świadka, a zarazem istnieją istotne względy pragmatyczne, które pozwalają na ocenę, że przesłuchanie świadka przed sądem powodowałoby zbędne i nadmierne koszty.

Z uwagi jednak na brak możliwości weryfikacji tego, kto faktycznie złożył własnoręczny podpis pod zeznaniami, ani samodzielności składania pisemnych zeznań, pojawiają się głosy, że pisemny sposób składania zeznań powinien być wykorzystywany głownie w celu sprawdzenia, czy dana osoba dysponuje informacjami, które mają istotne znaczenie dla sprawy, a w konsekwencji, czy uzasadnione jest przesłuchanie świadka na rozprawie. Należy mieć bowiem na uwadze, że istnieje ryzyko, iż w wielu przypadkach faktycznym autorem zeznań podpisanych przez świadka będzie strona, która wnioskowała o przeprowadzenie dowodu z jego zeznań. Pisemne zeznania świadka mogą być spisane „pod dyktando” strony postępowania, co znacznie podważa ich wiarygodność.

Z powyższych względów, nie ma przeszkód, aby świadka, który złożył zeznania na piśmie, przesłuchać następnie na rozprawie również w zakresie tych samych faktów, do których odnosiły się zeznania pisemne. Powinno to nastąpić w szczególności wówczas, gdy strona podnosi zastrzeżenia co do samodzielności, jasności i wiarygodności zeznań pisemnych lub wskazuje w oparciu o treść tych zeznań świadka na potrzebę zadania dalszych pytań lub wyjaśnienia pewnych kwestii.

Instytucja pisemnych zeznań świadka jest dość nowa, dotychczas nie była często stosowana, jednakże na skutek doświadczeń ostatnich miesięcy związanych z pandemią i utrudnieniami w pracy sądów, można oczekiwać, że przepis ten zyska na znaczeniu.

Źródło: https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/36343-pisemne-zeznania-swiadka